

KUEMANJI

EVAYA
HABÎLÎTASYONA ZAROK-
Û XORTAN YA -
LI DALARNA YE

Meclîsa Wilayeta
DALARNA
2005

Invandrarenheten
Borlänge kommun

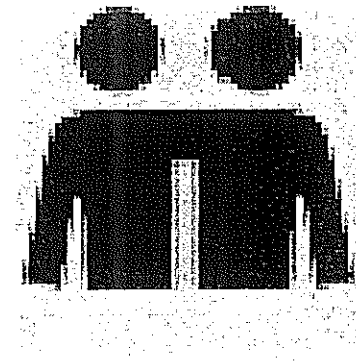
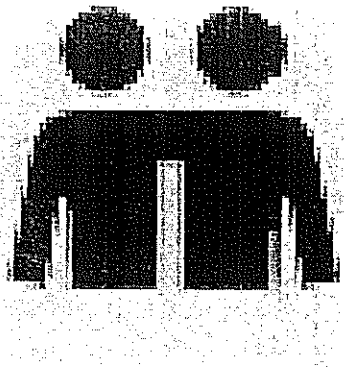
Invandrarenheten
Tolkförmedling
781 81 Borlänge
Tel. 0243-74900
Fax. 0243-66002

||
Översatt av Dersim S. Tekes

Bi kêfxweşî bêtir di malpera
Habîltasyonêde bêtir bixwîne

www.ltdalarna.se/hab

Tu yê li wir nexşeyên beşên
cudayên di nav
Habîltasyona Zarok- û Xortan jî
li Dalarna bibînî.

LI VIR BÊTIR AGAHÎ Û DERFETA TÊKILÎ DANÎNÊ BI KESÊN DIN RE HEYE

www.rbu.se

Federasyona Astengîya Livandinê ya ji bo Zarok û xortan
RBU (08- 677 73 00)

www.fub.se

Komela Hişpaşdamayina ji zikmakî bo Zarok, xortan û
mezinan- FUB (08- 508 866 00)

www.autism.se

Komelaya Autism - FA 808- 702 05 80

www.attention.riks.nu

Federasyona Attention (08 - 709 22 60)
rêxistina-heweskar ji bo newropsikiatrî ya Astengîya fonksiyonî

www.sallsyntadiagnoser.nu

Federasyona Kêmdîtina Êsnasî/Teşxîs (08- 764 49 99)
50 grubbên Jikarketî/Seqetan organize dike

www.dhb.se

Federasyona ji bo zarokên kerr, kêmbihîsta/guh giran û ziman
astenga (019- 17 08 30)

www.duns.nhr.se

Ew xortên li Swêdê yên seqetên newrologiskîn- DUNS
(08- 6777010)

www.ungarorelsehindrade.se

Komela Xortên Astengîya Livandinê (08- 685 80 80)

www.hjarnkraft.nu

Komela Mêjî seqetan - Hêza Mêjî (08-447 45 30)

Tu gelek rêxistinên mereqdar, komela sporê û silsilên
girişgên din li www.itdalarna.se/hab dibînî

EW HABÎLÎTASYONA ZAROK Û XORTANE LI DALARNA

Habîlîterînga zarok- û xortan (BUH) karûbarek e di nav Meclîsa
Şaredarîyê de kû piştigirî û alîkarîyê bi zarok û xortên bi astengîya
livandinê û kesên nêzikî wan dike. Piştigirî dê bibe alîkar ko wê
zarok/xortên li gor hoyên xwe pêşbikevin, serbixwe bibin û karibin
beşdarîyê çalakîyê malê bibin, li dibistan û li civatê û hwd.

Habîlîterînga zarok- û xortan ji bo zarok û xortên temenê wan
di bin 18 salî re ye

- ▣ Dereng pêşketina giştî (psîkolojîk, tevger anjî axaftin- û li
gor ziman)
- ▣ Astengîya livandinê
- ▣ Hişpaşdamayina ji zikmakî
- ▣ Autism anjî Asperger
- ▣ ADHD ya dijwar
- ▣ Seqetîya mêjî xirabtire berî 16 salî kû bixewera astengîya
livandinê pêk tîne
- ▣ Kêmbihîstinê anjî kerrîtyê û di bin 8 salî.

Habîlîterînga zarok- û xortan li Dalarna çavkanîyekî taybetîye
li seranserê Herêmê kû li şeş ciha heye.

AGAHÎYA HABÎLÎTASYONA ZAROK Û XORTAN

Divê habîlîstasyona zaro û xortan bihevra karkirina zaro/xortan û malbatan

- Lêkolîn kirin li ser sedemên zahmetîyên zarok/xortan
- Piştgirîya zaro/xortan bike kû şert û mercan bi dest bixe da pêşkeve û hebûnên xwe bi kar bîne
- Piştgirî û alîkariyê bi rîya zanyariyê bike kû da rojanîya malbatê asantir bibe
- Piştgirîya zaro/xortan û malbatan bike kû bibin xwedî derfet da kesên dinên kû wek di van rewşande bibînin
- Piştgirî bike kû kesên li der dora zaro/xortan ê di der heqê hoy û zahmetîyên zaro/xortande bibin xwedî zanyarî

Watîniyê habîlîstasyona zaro- û xortane kû di der heqê astengîya livandinê û netîceyên wê kû kare di jîyana rojanîde bixwere bibî di civatêde zanyarî bela bike

Habîlîstasyona zaro- û xortan beşek e ji civatê û pitevanî dananên din tenduristî- û nêrîna nexwesîyê, pêşdibistan, dibistan, karguzarîya civatî b.gd.

TU BI VÎ AWAYÎ TÊKILÎ BI HABÎLÎTASYONA ZAROK Û XORTAN RE DATÎNÎ

Habîlîstasyona zaro û xortan li pênc cîyê herêmê hatiye danîn. Her beşekî habîlîstasyonê karguzarîya(xizmeta) bingehî dide zaro/xortan û malbatan di nava mintiqeyekî coğrafya wê diyarkirî ye.

Habîlîstasyon li Hedemora Avesta, Hedemora	0225- 49 67 60
Habîlîstasyon li Ludvîka Ludvika, Smedjebacken	0240- 49 55 40
Habîlîstasyon li Borlänge Borlänge, Säter,Gagnef	0243- 49 78 00
Habîlîstasyon li Falun	023- 49 05 10
Habîlîstasyon li Mora Malung, Mora, Orsa, Rättvik, Vansbro, Älvdalen	0250-263 50
Beşê hîndekarîya taybetî ya Hästberg Seranserê Wîlayetê	023- 49 03 48

Navnîşana E-postê: habiliteringen.dalarna@itdalarna.se

TEMAMKIRINA KARÛXEBATA HERÊMÎ

Li Dalarna di nava habilîtasyonê Zaro- û xortandê li seranserê herêmê hebûn hene:

Li **Wergirtina dermankirinê de zarok/xortên pêwîstiyên** wan bi dermanê ADHD hebe tî dermankirin. Wergirtin ji aliyê kardarên BUP/BUH ve tê mîzekirin û li Falunê li ba Akutê- û beşê malbatî ye.

Beşê hîndekarîya taybetî ya Hästberg li Falun ê hîndekarîya taybetî bo zarokên pêşdibistanê yê kû astengiyên wan ên livandinê gelekî anjî giranîya guh/kerri ya wan hene li ser hev temrînê dide wan. Li Hästberg komikakar/team jî heye û ji hîndekarên taybetî, şewirdarê karê civatî (kurator) û psikolog pêk tê. Teama kar bi zarokên 0-7 salî re kar dike.

Datateket - berê xwe dide zarok û xortên kû ji ber astengîya fonksiyonê nikarin bilîzin û xwe mijûl bikin wek zarok/xortên din û ê kû hê jî xwe fêrî xwendin û nivîsandinê nekirinê. Dê û bav karin LÎSTIKA DATA biceribînin, programên cuda, awayê meşandinê, û pêwîstiyên derdor yê datayê.

Sazgeha-IT li Borlänge kursan pêşkêşî kesên bi astengiyê fonksiyonî, xizm û personalan jî bo kû IT bi destê kesên kû zahmetiyên wan yê kognîtiv heye dike.

HABILÎTASYONA ZAROK- Û XORTAN WEHA KAR DIKE

HABILÎTASYON KAREKÎ TAXIMÎ YE.

Gelek pêşeyên cuda li habilîtasyonê Zaro- û xortan hene, yê ku di team de bi dêûbav/malbat û kesên din ên girîng ên nêzikî zarok/xortan de kar dikin. Zanistiyên hemû personalan li ser astengîya fonksiyonî û ew netîceyên ku ev karin bi xwere bînin rojanî yê.

Berlêgirtin bi malbatê re li gor rewşa giştî ya zarok/xort û malbatê tê plankirin. Divê berlêgirtinê habilîtasyonê piştgirê tîrkirina pêwîstiyên zarok/xortan jî gelek alternatîvan ve: dermandarî, psikolojîkî, civakî û hîndekarî. Ji ber ko pêwîstiyên zarok û malbatê tî guhertin, di bin pêşketina salên wan de edete tîkilî bi habilîtasyonê Zaro- û xortan re tê guherîn.

Karûbarên grubî, babetê hefteyan û gelek caran li deverên cuda yê heremê perwerdeya dêûbavan pêkve tê amadekirin.

Habilîtasyonê Zaro- û xortan bi gelek karûbarên cuda yê nav wîlayetê, belediyê û berlêgirtinê civatî ên din re dixebite.

LI HABÎLÎTASYONA ZARO- Û XORTAN EV PÊŞEGRUBA NA HENE

Terapeutê kar

- Lêkolînê û çalakîyên fêrisî mesq dike û bi serê xwe di çalakîyên rajanê de
- Lêkolînê û fonksîyonê dest dide antremankirin û fêrisî kognutîvî, wek fêmkirina dem û plankiri
- Ji çalakîyan lêhatinan, lêmayin- û jîngeha dibistanê kû bedeldayina berlêgirtina fonksîyonî pêsniyar dike.

Dîetîst/Perîzvan

- Lêkolîna problema nutrition dike
- Di der heqê lînêrîna xwarinê de alîkarî û şêwr dide

Şêwirdarê dema vala/Fritidskonsulent

- Di derheqê çalakîyên demên vala de bo agahdarî wek şêwirdar xebitîn

Şêwirdarê karê civatî

- Bi riya axaftinê alîkarî û piştgirîyê dide malbatê
- Di derheqê kîjan mafan û derfetan de civat çî pêşkêşî malbatên xwedî zarokên berlêgirtina fonksîyonî heye zanyarî dide
- Piştgirî dike ko alîkarîyên berlêgirtinê ên civatî pêkheve tî amadekirin da baş bixebite bo malbatê

Logopêd/Pisporê axaftina xirab

- Lêkolînê û lê nihêrîya zahmetîyên axaftin û ziman dike
- Lê nihêrîyê/tedavî û agahdarîyan di derheqê zahmetîyên vexwarin- û xwarinê de dide
- Bi awayê alternatîvên veguhestine dixebite

Doktor/Bijîsk

- Lêkolînê li ser sedemên dermanî bo zahmetîyên zarok/xortan dike
- Berpirsyarî bo lê nihêrîya/tedavî dermanî û li pêde çûnê digrê
- Pevkarîyê bi pisporên din, ortopêd, psîkiyatîyê zaro, doktorên çavan û g.d re dike

Psîkolog/Derûnî

- Pileya fonksîyona zarok lêkolîn dike
- Şêwirdarî li ser pêşketina zarok dide dêûbavan herweha personalê li pêşdibistanê û dibistanê
- Bi riya axaftinê piştgirî û alîkarîyê dide zarok/xortan û dêûbavên wan.

Gîmnastên nexweşa

- Fonksîyonê zarokan/xortan yê motorîkî lêkolîn dike, herweha piştgirî û li pêçûna pêşketina motorîkî, û fêrisîya barkirinê dike
- Di derheqê dumahîkên astengîya fonksîyonî û bo pêşketina motorîkî de agahîyan dide
- Hevkarîyê bi doktorê ortopêd, beşê teknika ortopedî re, nawenda navgînên alîkarîyê û g.d re dike

Çavnêra nexweşa/Hemşîre

- Sêwr, piştgirî, û agahî li ser lînerîna û tedavîya dermanî dide
- Pevkarîyê bi BVC, lînerîna pêşî/primär, pêşdibistan/dibistan û hwd re dike

Hîndekarê taybet

- Bêtir bi zarok û heta bi polên yek ê re dixebite
- Lêkolîn, dan pêyî û piştvanî ya pêşketina zarok dike
- Pevkarîyê bi pêşdibistan/dibistan û beşdarî amadebûna destpêka dibistana zarok dibe.